

ש מ ר

הנדון: דו"ח מחקר פנ"ו 409 פת"פ 600 - סא"ל עוזי בן יצחק

ביום 9.10.73 ב-900 גראה ריכוז כוח מאחורי הרכס של סלביזיה. מס' הטנקים באמד ב-30. סמוך לשעה המצוינת החלה הפגזה ארטילרית כבדה על כל רכס חמדיה. הטנקים החלו מתקדמים כשהם ערוכים בקו. כוון ההסתערות שלהם היה מזרחה כשהמאמץ העקרי מופנה לעבר חמדיה. קצב ההסתערות היה גבוה. לא ניכר היה בשום חיפוי סנימי או של יחידה אחרת. הטנקים ירו מספר פגזים תוך כדי תנועה אולם האש לא היתה מדויקת. גודל פתח באש בסוחחים של 3500-3000 מטר. בשלב ההסתערות נפגעו מספר טנקים ההסתערות לא נשברה בשלב זה. הגל הנ"ל נעצר רק בהגיעו לרגלי חמדיה שם הושמדו רוב טנקי האויב. ההתקפה נשברה והטנקים החלו נסוגים בצורה לטורגנת לכוון רכס הסלביזיה. ההחלצות לא היתה מסודרת לא הופעל עשן. ותותחי הטנקים לא כוונו לאחור. לא נודתה שום אש לציין כי בשלב ההסתערות על חמדיה הטנקים נעו עם מדפים פתוחים ולעדותו של מ"פ היתה כי דאה בברור קצין מצרי עומד עם ראש בחוץ.

ב-12.00 החל הגל השני של הסתערות שדרך פעולתו זהה לדרך פעולתו של הגל הראשון גם בהתקפה זו לא ניכר כל חיפוי בין היחידות ובתוך היחידות. ההסתערות היתה שוטפת וגם פתח נעשו מספר פסיונות ירי תוך כדי תנועה. ההסתערות החלה מסווח של 3-4 ק"מ ללא בסיון לתפוס עמדות. הריכוז הארטילרי על חמדיה נמשך עד שטנקי האויב נמצאו כ-1 ק"מ מחמדיה ולאחר מכן הוטתה האש לעומק. מספר טנקים הצליחו לטפס על השפולים המערביים של חמדיה והוצתו מסוחחים של 50 מטר בשלב של ההתקפה נעשה בסיון לאצוף את גודל 409 שישב על חמדיה מצפון. שטנקים האלו תפסו עמדות על מכשיר בצורה יעילה אולם לא פתחו באש. גם כאן נעו טנקים עם מדפים פתוחים.

ביום 21.10 גודל 409 אמור היה להסתער יחד עם גודל 410 על מסורי כאשר הגודל הנ"ל פרוט היה מלקטיקון ומזרחה. הגודל הנ"ל הבחין בכ-15 טנקי אויב הנעים לעברו. הטנקים ניסו לתפוס עמדות אש בסוחחים של כ-3 ק"מ. חלקם תפסו עמדות אש טובות חלקם עמדו חשופים בשטח. הטנקים פתחו באש לא מדויקת כאשר קצב האש המוערך הוא 1 פגז לדקה. לא ניכרו ניסיונות להחליף עמדות או לקצר טווח.

- ש. יצאתם מטסה ?
- ת. ישנו בלילה מערבית לטסה, כמה קילומטרים מערבית לטסה, עם בוקר קיבלנו פקודה להסתער על מכשיר, מה שנקרא, וללחום נגד טנקים שנמצאים על מכשיר, הגענו, לא זיהינו טנקים, חיכינו כמה שעות לא זיהינו,
- ש. כמה טנקים היו בפלוגה שלך ?
- ת. פלוגה שלי מנתה 10 טנקים, ז"א טנק אחד לא הצלחנו למלא אותו, יצאנו עם טנק אחד פחות. לא זיהינו טנקים, אחרי כמה שעות, בערך שעתיים, הגיעה פקודה לנוע מהר דרומה, לגזרה הדרומית בכלל, זיהו שם לפי ידיעות כוחות טנקים גדולים, נסענו אחורנית הגענו לטסה עלינו על כביש הרוחב התחלנו לנסוע דרומה
- ש. כל זה ביום שני, באיזה שעה ?
- ת. ה-8 לחודש זה כבר מתקרב ל-1000 סביבות ה-10 יותר קרוב לצהריים, התחלנו לנוע דרומה, עצרו אותנו בדרך אני מניח בסביבות 5-10 ק"מ מטסה דרומה על כביש הרוחב עצרו אותנו, ידיעות הודיעו שעוד פעם יש כוחות על מכשיר, טנקים על מכשיר, חזרנו עוד פעם לשם, הגענו לשם בסביבות אחרי הצהריים, זיהינו כמה טנקים.
- ש. הגדוד כולו ?
- הגדוד כולו, זיהינו כמה טנקים, עלינו על עמדות השמדנו אותם. היתה צריכה להתבצע התקפה חטיבתית ז"א אנחנו היינו צריכים להישאר באזור חיפוי, גודר 409 היה צריך להסתער, מדרום לצפון על מכשיר, זה לא התבצע אני לא יודע למה, 409 לא הסתער, יכול להיות שגם אותו פתאום הזיזו, הריצו למקום אחר, נשארנו בעמדות עד חושך, ז"א כבר לא ניהלנו אש, ניהול האש עם טנקים שהוא היה קצר מאד בכל השלבים בכל המקומות לא יותר מ-10 דקות 1.5 שעה, טנקים הושמדו או ברחו, השמדנו באותה הזדמנות 4 טנקים, נדמה לי הגדוד השמיד, על מכשיר. ועם חושך נסענו אחורנית כ-2 ק"מ לחניון לילה. בצענו חניון לילה בשטח, כאשר עד השלב הזה עדיין לא תידלקנו ולא חימשנו, ז"א תידלקנו כשבאנו מביר גפגפה בדרך לטסה עוד לא תידלקנו ולא חימשנו נוסף.
- בלילה המג"ד ביקש לנסוע לכביש לתדלק - לא קיבל אישור. עשינו חניון לילה בסביבות 3-4 ק"מ ממכשיר.
- ש. ועדיין אין שום נפגעים ?
- ת. לגודר יש נפגע טנק אחד נפגע בחילופי האש על מכשיר כאשר זה לא מירי של טנקים, זה היה ממקום אחר כנראה שזה היה איזה שהוא טיל. זה היה כנראה טיל משום שהוא חטף אותו איך שהוא עלה לעמדה הוא רק עלה כבר נפגע, זה היה טנק בפלגה מ' הוא התפוצץ מהר מאד, שני אנשים הצליחו לקפוץ המפקד והנהג, שני אנשים נשארו בפנים. לאחר מכן המפקד נפטר בבית-חולים.
- ש. מה ידעת בשלב זה על טילים משהו כזה ?
- ת. שום דבר. שום ידיעות, שום דבר. בכלל עד שלב זה המלחמה כאילו היתה תרגיל, רצנו ממקום למקום במהירויות בשינויי ידיעות מפתיעים, ממש רצנו לחפש את המלחמה, כל פעם התברר שהכוחות במקום אחר לרוץ לחסום, עוד לא ראינו שום דבר, כלומר ה-4 טנקים שהשמדנו במכשיר זה לא היה כה בטה"כ היתה פלוגה של כמה טנקים ש-4 השמדנו והיתר ברחו. הגיעה 9 לחודש יום שלישי בבוקר, קיבלנו פקודה שאנחנו נסתער על מכשיר לבר
- ש. מה זה אנחנו, הפלוגה או הגדוד ?
- ת. הגדוד. אמרתי שב-8 לחודש אה"צ היינו צריכים לעשות את זה כאשר אנחנו מחפשים וגודר 409 מסתער, לא יודע איפה גודר 409 ולמה הוא לא הסתער, ואיפה וא נמצא באותו רגע, לא היה לנו שום ידיעות, נאמר לנו שאנחנו מסתערים בכה עצמנו על היעד, הסתערנו על החלק הדרומי שלו בבוקר ניהלנו אש קצת, הסתערנו בחלק הדרומי פיקששנו את הכוחות שם ז"א לא היה לנו שום ידיעות בדיוק איפה נמצאים, מה נמצא ביעד, לא קיבלנו, שום בפקודה המג"ד לא יכל להגיד לנו מה יש על היעד כמה חי"ר איזה נשק יש להם, כמו שנותנים בפקודה להסתערות. הסתערנו על החלק הדרומי של היעד

זה מעין דיונה מרום לצפון, הסתערנו על החלק הדרומי שלה פיקששנו בכלל לא הסתערנו רק הפלוגה הימנית ביותר לא זוכר כרגע איזה פלוגה, נדמה לי שזאת היתה פלוגה מ' כשהמג"ד היה גם כן באותו צד, והוא קיבלה כמה נ"טים, ז"א ירו עליה כמה נ"טים כאשר נ"ט אחד פגע במג"ד ז"א בטנק מג"ד,

ש. נ"ט הי"ר ?

ת. אני לא יודע בדיוק מה ירה עליו. הוא זיהה את החי"ר

ש. טנקים לא ראיתם ?

ת. לא, טנקים כבר לא היו על היעד, טנקים לא היו על היעד. הוא קיבל איזשהו נ"ט אני לא יודע בדיוק מה הוא קיבל, פגע בחזא הזיורד, לאחר מכן ראיתי את הטנק, פגע בתא הזיורד והמג"ד נפצע ביד פינה את עצמו.

גמרנו את אותה ההסתערות, כמו שאמרתי לא עלינו על שום דבר, נסענו אחורנית לתדלק ולחמש את הטנקים.

ש. זה היה ?

ת. זה היום יום ג' בבוקר. התקפה ממש בבוקר, בסביבות 0700, מיד לאחר ההתקפה חזרנו לתדלק, היה בערך בשעה 10, בסביבות 1000-1100 הגענו למקום התידלוק והחימוש, שם חיכו לנו מיכליות ומשאיות תחמושת, קיבלנו עוד אוכל. התחלנו בחימוש ובתידלוק הטנקים, כאשר פתאום הגיעה פקודה להפסיק הכל באמצע, ולנוע במהירות לעמדות. חלק גדול מהטנקים לא הספיק לתדלק, ז"א רב הטנקים הספיקו לתדלק רובם לא הספיקו לחמש, ז"א היינו כמה טנקים ללא דלק, והיינו כבר קצרים בדלק זה היה כבר אחרי יום וחצי לחימה.

ש. אבל תחמושת לא ביזבזתם ?

ת. תחמושת ביזבזנו בירי לפנות ערב, בבוקר ב-8 לחודש, בערב ב-8 לחודש וב-9 לחודש בבוקר, בכל זאת לוקח תחמושת, ניהול אש עם טנקים.

ש. בממוצע כמה תחמושת נשאר בטנקים ?

ת. פחות מסביבות חצי, חצי בטן, היו טנקים שביזבזו יותר בסביבות חצי בטן, כאשר בעיקר ניצלו הפגזים של ח"ש. קיבלנו פקודה להפסיק הכל באמצע מיד לנוע, נענו לעמדות, היה שם מאד צפוף, היו שם הרבה יחידות ככה שבכלל לא היה מקום לעמוד, על עלות לעמדות, כאשר היה ממש טנק ליד טנק. היה שמה גם בילבול די גדול בין היחידות, של זיהוי, בגלל הצפיפות, ירדה ארטילריה חזקה מאד על אותו מקום. לאחר מכן הגדוד שלנו קצת שיפר עמדות לכוון צפון, התמקמנו לבד.

ש. איזה יחידות היו עוד שמה ?

ת. אני לא יודע. יכול להיות שזה היה עוד גדודים אחרים של החטיבה, יכול להיות שזה היו בכלל יחידות אחרות, לא זיהיתי, ותפסנו עמדות לכוון מכשיר כאשר באותו זמן מפקד על הגדוד הסמח"ט, כי לקח פיקוד על הגדוד כי המג"ד פונה לאחור. עמדנו בטווח די גדול לכוון מכשיר, כאשר שם זיהינו עוד פעם טנקים.

ש. למה לא נשאתם על מכשיר אם כבר עליהם עליו בהסתערות

ת. הסתערנו, ושטפנו והמשכנו וחזרנו לכוון טסה לתדלק,

ש. עכשיו, אני שומע שכבר פעם שלישית אתם עומדים לעלות על מכשיר.

ת. כן, בדיוק. אני אומר לך, עלינו על מכשיר אבל בהסתערות אנחנו פיקששנו את מכשיר. כלומר פיקששנו

את הכח שהיה בו. לא היו שום ידיעות בדיוק איפה הוא נמצא, מה הכח, שום דבר. הסתערנו עכשיו

בהסתערותנו זה לא הכל על מכשיר עצמו ממזרח למערב מכוון משזו דיונה, כלומר שדיונה אתה לא יכול

לעבור אותה, אז אתה יכול להסתער או מדרום לצפון, או בחלק הצפוני שלו יש מעבר, במדה אפשר

להראות את זה, ישנו מעבר שאתה יכול לעבור מערב. בהתחלה הסתערנו בחלק הדרומי לא היו שום

ידיעות בדיוק איפה נמצא הכח, אז לגבינו זה כאילו שהשטח נקי. הסתערנו לא נתקלנו בשום כח, לא היה

שום סיבה להישאר שם, ואני מניח בכלל לא היה ידוע הרבה מה קורה, גם בדרגים גבוהים יותר, וכל

פעם הריצה היתה בעצם לעצור אם הטנקים שלהם זה מה שאני הבנתי כל פעם שזיהו כח טנקים שלהם.

ש. כרגע הגעת ליום שלישי אחה"צ ?

ת. יום שלישי בצהריים, לקראת 1200-1300, עוד פעם הגענו לעמדות מול מכשיר בסביבות טווח 3000

זיהינו כמה טנקים, השמדנו כ-3-4 טנקים שוב וחיכינו, חיכינו לפקודות. באותה הזדמנות הסמג"ד תפס יוזמה ושלה 2 טנקים מכל פלוגה לתדלק, ז"א טנקים שהיו חסרים בדלק ובתחמושת נתן פקודה לשניים מכל פלוגה לתדלק, אני שלחתי את הסמ"פ שלי וגם 5 מ"מ, היה צריך לנסוע אחורה לא רצייתי שיסעו שני קצינים מ"מ 2 עלה על אחד הטנקים במחלקה אחד הגורם ואחד המט"קים עלה על הטנק של מ"מ ז"א מבחינת מפקדים יצא הסמ"פ ועוד מט"ק אחורנית לתדלק. איך שהם נסעו לא עברו 20 דקות קיבלנו פקודה להסתער על מכשיר. אז ביקשתי מהסמג"ד שיחכה אולי לשני הטנקים משום שגם ככה היו לי עשרה טנקים ושניים פחות נשארת עם 8 טנקים בפלוגה וטנק אחד התקלקל קודם בגלל תותח, היתה לו רתיעה לאחור של התותח לא חזר. היה חסר שמן כנראה או תקלה אחרת, ולא היו מסוגלים לירות עם התותח, ז"א אני הייתי עם 7 טנקים באותו רגע.

הוא לא יכול לעצור את זה, כנראה קיבל פקודה מלמעלה, או כל סיבה אחרת אני לא יודע הוא נתן את הפקודה להסתער. הסתערנו כללית לכיוון צפון-מערב כאשר הגענו פחות או יותר למרכז הדיונה. בהסתערות הגענו למרכז הדיונה. נדמה לי שפלוגה מ' שהיתה משמאלי הגיעה לחלק הדרומי של היעד בדיוק איפה שמתחילה הדיונה עצמה, והתעסקה באותו חי"ר שירה עליהם בבוקר על הפלוגה הימנית בבי צפונית והוא התחיל להתעסק אתו. אנחנו, הפלוגה שלי יחד עם הסמג"ד עלתה מצד מזרח של הדיונה לכיוון צפון עד למעבר שאפשר לעבור לצד מערב.

ש. כבר הייתם עם תחמושת קלה ?

ת. עוד לא. עדיין אין תחמושת קלה, אף טנק בגרוד.

עלינו צפונה עד שמצאנו את המעבר, עברנו את המעבר, שברנו כאשר הסמג"ד אני ועוד מחלקה אשר מנתה 2 טנקים, עוד שתי מחלקות שמנו 2 טנקים כל אחד, נכנסנו במעבר הזה ומחלקה שלישיית אשר מנתה גם כן 2 טנקים שלחתי אותה עוד יותר מימין עוד איזה כמה מאות מטרים שלא יהיה צפוף מדי שתהיה פריסה בבלרזה, איך שעברנו את הדיונה איך שהתחלנו לרדת מהצד שני התחלנו לקבל נ"טים שונים נ"טים וטילים, כאשר הטווח היה בסביבות 400 מ' עד לכח הראשון של החי"ר שם. החי"ר שם היה מסודר בצורת סוגל, ז"א ריכוז כאן, ריכוז כאן. וריכוז כאן (* *) כשאנחנו עלינו על הריכוז הזה (מראה במפה) הריכוז כאן, הריכוז הזה יותר התעסקה פלוגה מ'.

אני מניח שזה היה אז 3 פלוגות חי"ר מחופרות באדמה חפירה חפוזת כזאת עד איזה של חצי מטר עומק. שוכבים החברה לא זיהינו אותם. איך שירדנו התחילו לשרוק כל הדברים. לעוף מלא. המזל הוא שהטילים שלהם הם יכולים להתחיל לכוון אותם רק מטווח 600 מטר, ז"א בעצם הם ירו אותם בכיוון ישיר ז"א דרך כוונות. בהתחלה עוד לא פגעו הגענו פחות או יותר עד לקו שלהם, אז טנק הסמג"ד, שמעתי בקשר שהוא נפגע וביקש ממני לחלץ אותו חיפשתי אותו, לא זיהיתי אותו, הייתי מאד מוטרד בעניינים שלי ושל הפלוגה לכוון אותם, לתת את הפקודות, הספקתי לעבור את הפלוגה הראשונה, כאשר הנשק היחיד שיררה זה הפגזים כמה שהספקתי, אני מניח אם אני זוכר טוב בסביבות 4 או 5 פגזים, הספקתי לירות ב-400 מטר האלה.

ש. זה הטנק שאתה היית בו, אבל יתר הטנקים גם ירו ?

ת. כן, אבל אני רק רוצה לציין מבחינת כמות האש שירדה עליהם זאת לא כמות אש כי פגז שנופל על חי"ר מאודר הוא לא עושה הרבה. אם הוא פוגע, אז הוא פוגע בחייל, או שניים מרסיסים, מבחינת כמות האש שירדה עליהם היא כמות קטנה מאד גם היינו מעט טנקים ז"א אם אמרתי שמחלקה אחת איגפה מימין אז היא היתה קצת מאחור בסך הכל ירו עליהם בסביבות 5-6 טנקים, ועוזי לקחתי את כל המחטניות של החברה וכיתי מלמעלה עם עוזי. הנשק האוטומטי היחיד שהיה לי, גמרתי מיד את כל המחטניות עוזי בפלוגה הראשונה זרקתי קצת רימונים והמשכנו לנוע לכוון, להסתער מערבה, ובאמצע במרחק 100 מטר מהפלוגה הראשונה, 100 מטר לפני הפלוגה השניה חטפתי את הפגיעות, חטפתי כמה פגיעות קודם חלק התחלקו

שחלק לא השפיעו ואת הפגיעות הרציניות יותר חטפתי אז, שתי פגיעות, אחת לידי ואחת ליד הטען-קשר. כאשר אני, כל מה שהיה עלי אף ממני, כובע קשר, משקפת, עוזי שהיה על ידי, כל הצריח שהיה למעלה על ידי פתאום לא היה אני לא יודע, אני נפגעתי קל מאד, לא מבין עוד איך ומההדף כבר הייתי חצי בחוץ, קפצנו כל הצוות למטה. כאשר בשלב זה עדיין כולם קריאים, טען-קשר פצוע ברגל, גה תקין, תותחן תקין, הטנק בוער.

ש. כל יתר הפלוגה ?

ת. באותו מצב היה מצב כזה, כאשר הטנק הכי קרוב אלי שהיה מצד ימין נפגע פחות או יותר יחד אתי, טיפה לפני, אנחנו נעצרנו בסביבות 15-20 מ' ממנו, כשאנחנו הגענו, במצב שאני כבר הסתכלתי עליו, הוא כבר בער, ראיתי שני חיילים למטה, אחד שרוף עם כויות והכל, שני מזיז אותו קצת מטפל בו ומכבה אותו. שני האנשים ראיתי למטה ושאר הפלוגה ראיתי ממשיכה בנסיעה, כש-3 טנקים ראיתי ממשיכים בנסיעה, יותר לא ראיתים לאחר מכן התברר לי שהפלוגה שלי השאירה 4 טנקים מתוך ה-7 שהיו שם. מתוך ה-7 שהסתערנו, נשארו 4 טנקים שם, אותם לא ראיתי, ז"א אנחנו היינו 2 טנקים ביחד אם שני האחרים לא ראיתי. כמובן מיד נפסק לי הקשר אפילו לא הספקתי לדווח על זה שנפגעתי על שום דבר פתאום נפסק הקשר וזהו.

הטנק בער חלק ועוד חשבתי שאולי יש סיכויי לנסות לברוח נכנסתי עוד פעם לטנק לברוק את הפגיעות, יריתי עוד פגז אחד, טענתי עוד פגז ומיד חטפתי עוד פגיעות היינו ממש במטוח שם, קפצתי מהטנק הוא התחיל לבעור יותר חזק חיכינו על יד הטנק, 3-חברה כאשר הרביעי התותחן, באותו שלב, ניסה לברוח באותו שלב, ראיתי אותו 200 מ' מהטנק כשרודפים אחריו 2 חיילים מצריים יורים בו והוא נופל, הם מתקרבים אליו בודקים אותו תולים את הנשק על הכתף וחוזרים. אני הבנתי שהעסק אתו נגמר. כל השבי זה מה שהבנתי, לאחר מכן כשהזרתי לארץ התברר לי שהוא, שהוא התעלף או שהוא עשה את עצמו ועם לילה הוא הגיע פצוע לכוחותינו. ז"א הצוות שלי כולו נמצא בעת ב ארץ הצוות השני, שני האנשים, גם הפצוע השרוף וגם הבחור השני נישבו יחד איתנו שניהם גם כן פה. שני האחרים כנראה הרוגים לא ראו אותם, יוצאים מהטנק.

ש. מה עם יתר הפלוגה ?

ת. יתר הפלוגה אב לא יודע, ז"א היו שני הטנקים האחרים שלא ראיתי אותם, נודע לי בכלא שהשארתי עוד שניים, ז"א 4 ביחד, אין עליהם שום ידיעות, לא שמעו עליהם שום דבר, מה שמבינים עכשיו הוא, לפי חקירים שעשו שהם חטפו את הפגיעות וכולם נהרגו במקום הפגיעה.

ש. מה עם עוד 3 הטנקים ?

ת. 3 הטנקים המשיכו קדימה.

ש. איפה הם היום ?

ת. ביחידה.

ש. ז"א הם חזרו ליחידה ?

ת. הם גמרו את ההסתערות בשלום והמשיכו את הקרבות יחד עם הגדוד. הסמג"ד, אמרתי לך בהתחלה שהוא נפגע, ביקש שאני אחלץ אותו בסוף הוא הצליח להסתדר לבד, והוא גם כן יצא מהעסק בשלום.

ש. אז הטנקים האלה הם המשיכו לשטוף את היעד ועזבו ויצאו, ואיתכם עזבו שם עם שני הטנקים.

ת. כן הם ברחו כל עוד נפשם בם. זה היה סאט לא קטן כל העסק הזה, זה שרק מכל הכוונים מכן המקומות כמויות כאלה של טילים ושל נט"ים מי הבזוקה הכי קטנה, לכל חייל שמה היה נשק נ"ט. כל חייל אם היו שם 3 פלוגות אז כל חייל ירה עליך משהו נוסף לטילים באותו אזור. כל אחד היה לו את הבזוקה שלו, או שהשתתף בצוות של הטיל או שהשתתף בצוות של פה צוות של שם, כל אחד ירה עליך נשק נ"ט, כאשר נכנסת לתוך המערך שלהם. לתוך הפלוגה עצמה המחופרת ירו עליך נק"ל. לחמו בצורה מפתיעה בטה"כ זזו מהשרשראות של הטנק שלא יתפסו אותם, דבר יחיד שהם זזו.

ש. אחרי כמה זמן אחרי שנפגעת הגיעו אליך החיילים ?

- ה. נשארנו שם בסביבות 20 דקות, הם בהתחלה די פחדו, כי גם עליתי על הסנק עוד פעם ויריתי בכל אופן קצת חששו להתקרב, בסוף אחרי יותר, כ-20 דקות חצי שעה, הם התקרבו באו, אנחנו היינו ללא שום דבר, ללא תחמושת, ללא נשק, ללא כלום, הרמנו ידיים לקחו אותנו.
- ש. אחרי שעברת את כל הלחימה הזאת ובודאי ומאז הספקת לחשוב מספיק על הקרב ומה שהיה לפני הקרב, מהם הלקחים שלך מהקרבות האלה שבם השתתפת? איזה מסקנות היית מוציא?
- ת. מסקנה ראשונה היא כשעושים מלחמה אז צריך לעשות מלחמה כמו שלימדו בספרים. ז"א לעשות אותה עם ראש, ז"א אם הולכים להסתער על יעד אז לתת פקודה להסתער, ולתת נתונים על היעד ולהשיג אינפורמציה על היעד, מה יש על היעד, שנדע מה קורה, זה דבר ראשון. מה זה נקרא אם אני הולך להסתער על יעד חי"ר - שנדע שאני הולך להסתער על חי"ר ולהכין את עצמי, אם יש לי במקרה פגז נגד טנק בקנה, ולי במקרה היה דבר כזה, אז הייתי צריך דבר ראשון לירות אותו ואתם ואח"כ להתחיל להכניס מעיכים. היה לי חיש בקנה אין לו שום יעילות לגבי הנושא הזה. ובכלל לתת פקודות מכינות. לדעת בדיוק איפה נמצא היעד שלא נפקשש אותו כמו שהיה בבוקר. דבר שני אם יודעים שהולכים להסתער על חי"ר אי אפשר לשלוח פלוגה או גדוד ללא תחמושת קלה. משום שזה סתם התאבדות אין שום סיכוי בכלל שהעסק יצליח משום שאין שום, אין עצמת אש, אם בא ומסתער עם פגזים חי"ר שזה לא משפיע עליו.
- ש. על טילי החי"ר אני מבין למדת פעם ראשונה מזמן שנפגעת או שנפגע הסמג"ד?
- ת. שנפגע הסמג"ד לא ידענו אם זה טיל או סתם נ"ט, או בזוקה רגילה. כל נושא העסק הזה של טילים צורת החי"ר הזה שמוכה לך או מסתער עליך תלוי באיזה מקום, בררנו פה והתברר שכבר ידעו את זה בשלב מוקדם יותר כבר ב-7 לחודש. וגם ב-8 לחודש בגזרה הצפונית, וכבר שם נתנו פיתרונות חלקיים ולא הגיעו לגזרה המרכזית, ז"א באם בגזרה הצפונית כבר הוסיפו לגדודי הטנקים גם את פלוגות החרמ"ש שיהיו יחד אתם, ויצרו כח אש, אז אנחנו ב-9 לחודש הסתערנו ללא חר"מ, מש, החרמ"ש חיכה על הכביש על יד ההספקות ועל יד הכל, חיכה עם נגמ"שים עם כח אש עם הכל, כאשר אם החרמ"ש היה מסתער יחד אתנו הכל היה נגמר לגמרי אחרת. בתור דוגמא. זה גם כן קשור בדיעות משום שאני מניח שאם היו יודעים שיש שם את החי"ר וזה לא בעיה של טנקים אז החרמ"ש היה מסתער אתנו. בגלל כל הנושא של ידיעת של אינפורמציה של ריצה קדימה ללא לחכות מתוך מחשבה שהצבא המצרי יברח ברגע שיראה את הטנקים שלנו אז זה מה שקרה. ובטח לא לשלוח טנקים ללא תחמושת קלה. אז כל הנושא הזה של העברת אינפורמציה נניח מגזרה לגזרה. או בתוך אותה גזרה לפתור בעיות משום שאם אנחנו הסתערנו ב-9 לחודש בצורה הזאת ב-21 לחודש המשיכו להסתער אותו הדבר אצלנו בגזרה, אנשים נפגעו, טנקסיטים נישבו ב-21 לחודש רק בגלל הבעיות האלה של טילים, אז זה דברים שלא כל כך, רואים שהטנקים נדפקים, ורואים פה, ולא מסיקים את המסקנה ז"א לא חושבים מתוך למה זה, ממה זה, מה דפק אותם, אם דפק אותם הטילים, אם דפקו אותם החי"ר או דפק אותם משהו אחר. ראו שקשה שם, ראו שהכל, אבל לא הסיקו את המסקנות.
- ב-21 לחודש זה 10 ימים גויסו שאחרי שאני נפגעת והפלוגה שלי השאירה הרבה טנקים, ובמקום אחר, בטלויזיה קרה אותו הדבר ב-9 לחודש המשיכו עד "מיסורי" אותו הדבר. זה הדברים העיקריים שיש לי להגיד, היתה ריצה, לפי דעתי היתה ריצה סתם, ללא אינפורמציה, ללא ידיעות, ללא מתן פקודה להסתערות, פקודה רגילה, ז"א כל הזמן לא ידעו
- ש. קיים מיקרה בנוהל קרב חפוז שאין זמן ואין לך, פקודת תנועה וזהו?
- ת. בסדר, אז אומרים 400 לפניך - יעד חי"ר כולל כך וכך, פלוגת חי"ר מחופרת עם טילים, מספיק לי, אני לא צריך לבוא עם מפה לאוהל מג"ד ולשבת בקבוצת פקודות ותיכנונים, אני לא צריך את זה, אבל אני צריך לדעת שאני הולך להסתער על חי"ר, אני הסתערתי לא ידעתי על מה אני מסתער. לא ידעתי מה לעשות אח"כ, מה זה אומר? אם הסמג"ד היה נפצע אחד המפ"ים היה צריך, לתפוס פיקוד על היחידה, אף אחד לא ידע על מה לתפוס פיקוד, לא ידע מה קורה אח"כ. לאן צריך לנסוע, מה לעשות, אם אני נפגעת אני לא יודע מה קרה לחברה שלי, אני לא יודע מי תפס את הפיקוד אף אחד לא ידע מה לעשות הלאה. זה לא ענין שאני צריך את הפקודה בשביל לרקע או כל הדברים האלה, פקודה בשביל הדברים

הממשיים. זה לא צריך סתם את העסק.

יש לי רק עוד דבר אחד הייתי רוצה להעיר, זה בקשר לתנועה מהחירום, מהימ"חים, טנקים כימח"ים צריכים להיות מוכנים ליציאה לקרב כל הזמן. היה לנו כמה מקרים כמו שמצברים היו מכוסים בניילון, על מנת שלא יתלכלכו בימ"ח, עומדים בימ"ח יש ביקורות וכל זה היו מכוסים בניילון, בתנועה שלנו שלנו מבאר שבע, לטסה התחממו המצברים היו מכוסים, התחממו המצברים לא היה חילוף אויר, יש חורים בדקקים התחילו להנמס המצברים, הקשר הפסיק לעבוד המתחירד, הקשר הפסיק לעבוד, הכל בגלל זה שהיו מכוסים בניילון ואף אחד לא ידע על זה, במקרה מישהו פתח ריצפה תחתית כי עלה עשן פנימה וראה את הנושא, אז נתנו פקודה לכל הגדוד להוריד את הניילונים מהמצברים.

הלכו לנו יותר מ-12 מצברים אצלי בפלוגה רק בשלב הנסיעה, ו-12 מצברים זה אומר שטנקים כבר אסור להם לדומם וטנקים עם בעיות קשר. דבר גוסף טנקים היו ללא תאום כוונות ולא היה לנו זמן לעשות תאום כוונות ז"א שיצאנו להילחם מלחמת שי"ן בשי"ן ללא תאום כוונות, ז"א אין לך שום סיכוי לפגז ראשון, פגז ראשון בטוח שאין שום סיכוי ואתה מוציא יותר פגזים ויותר זמן על כל מטרה או היו בעיות טכניות, מערכות הכינן לא עבדו כמו שצריך כל הנושא הזה, היו נזלות היו מחשבים לא תקינים טווח לא תקין, שבסך הכל אנחנו באים וצריכים לנסוע למלחמה, הטנק צריך להיות מוכן מכל הבחינות. אז אם דברים כאלה לא הולכים ולא מוכנים מראש אז אין מה לחשוב על התארגנות. אנחנו יכולים ולהיות תוך 12 שעות מקריאה ליציאה, אבל היציאה לא מוכנה הטנקים ללא תאום כוונת הטנקים לא תקינים אתה לא יכול להילחם.

החקיר מג"ד 409 (מח"ט 600) רס"ן עוזי בן יצחק (נכח כחלק מהתחקיר השליש הגדודי)

נערך ע"י רס"ן אברהם לוי ונלעד ב-5-4 נוב' 73

שאלה בקשר להתחלת המלחמה א. הקריאה למלואים וניוס ב. התיצבות, ג. הצטידות, ד. מצב הציוד. תשובה. אני נקראתי ליחידה ביום שבת בצהריים הגעתי בשעה 1330. באותו שלב לא היה כמעט אף אחד בחטיבה, אלא מפק' החטיבה ואותם כוחות סדירים המאליים את חט' המלואים כל ימות השנה. התיצבות האנשים החלה, בעצם, בצורה מרוכזת ובכמויות גדולות החל משעות 2200-2100 ואילך, כאשר ההתיצבות נמשכה עד יום א' בבוקר וחלקה ~~היה~~ אפילו יותר מאוחר. עד 4 לפנות בוקר ביום ראשון (7 אוק') התיצבו למעלה מ-90% של האנשים.

מבחינת הציוד, הפעולות שנעשו ע"י החטיבה ובפיקוח המפקדים שהיו

א. פתיחת המחסנים והוצאת הזוודים ועריכתם ליד הטנקים. פעולה זו נגמרה כמעט עם הגעת האנשים לטנקים.

האנשים קיבלו טנקים, שהזווד מונח על ידם, כולל ציוד אישי והכל.

ב. במקביל היתה הכנסת תחמושת ונשק לטנקים ע"י האנשים הסדירים ומי שגניע.

עד 4 בבוקר יום א, כ-70% מהגדוד היו מוכנים לתזוזה והתחלנו בתנועה על זחלים לכוון רפידיים או לכיוון

סיני.

שאלה האם היה חסר ציוד?

תשובה היה חוסר מסויים בתחמושת למקלעים ותחמושת, גם בבתנים, לתותחים. אך לא בכמויות גדולות.

וחוסר זה נגרם בחלקו ע"י חוסר הזמן וע"י הצורך לנוע במהירות לא הספקנו להוציא הכל לטנקים. דבר

נוסף שלא בוצע ועלול היה להיות חמור מאד, זה כל גושא תאומים ובריכות מכשירנות וניסוי הכלים. לא

עשינו תאומי כוונות ניסוף כלים ותאומי כוונות מאולתרים בוצעו בשטח עוד באותו יום (ביום א' 7 אוק').

בזמן החניות עשינו תאום כוונות מאולתר, שבוצע עד גמר שלב הלחימה ~~ה~~ ראשון

הייתי אומר שבמידה מסויימת אני חושב שיח' מלואים חייבת להיות ערוכה בצורה כזו, שהכלי הוא

א. כשיר ללחימה מבחינה טכנית, ב. מוכן ללחימה בכל מצב כוונות שהוא גם אם יח' המלואים לא מוזעקות,

חייבת להיות יח' מלואים ~~ב~~בנויה כך, שהכלים מבצעים נסוי כלים ותאומי כוונות ואת בדיקות והמכשירנות

הבטיחות, ע"מ שהכלי יהיה מוכן לעבודה.

את כלניתר אפשר להשיג ע"י תכונות אנוש, מהירות יתר בעבודה ודחפה באמצע הדרך.

היה חוסר מסויים במקלעים אצלי. הוא לא היה קריטי. היו טנקים שיצאו ללא חלק מהמקלעים ו~~א~~ד היום

המקלעים Q5 של הטנק נחשבים כבלתי אמינים. זאת לאחר ש-3.0 הוחלפו במקלעים רגילים, מקלעי בראונינג

ולא מקלעים של סרט חוליות, שאינם אמינים.

שלב הלחימה

באותו יום (7 אוק') הוכנסו לבלימה על ציר "מבדיל" באזור צומת כביש הרוחב, כביש הקיצור החדש

לרפידיים. באזור הזה הלכנו לבלימה, באותו יום לא היה מגע עם אויב. למחרת (8 אוק') בבוקר ~~ה~~תדלקנו,

התמלאנו בדלק ~~ל~~לפני שחר, ב0400, נענו לטסה על ציר "עכביש" וירדנו בציר "עכביש" לאזור רכסי החול

2847

הגבוהים, ששולטים על המישור ~~למאן~~ התעלה. נערכנו לבלוימה באזור "חמדיה", סגול 202.

ביום שני 8 אוק' נכנסנו לרכס "חמדיה", כאשר באזור "מכשיר", מצפון-מערב לנו, היו תנועות של נגמ"שים וטנקים בודדים. נפגעו שם בין 15-10 כלי אויב, טנקים ונגמ"שים. הדבר לא היה מלווה בקרב, אלא הם היו בתנועה/אנחנו פגענו בהם. היתה מעט ארטילריה, לא משהו מיוחד.

ביום ג' 9 אוק' בבוקר, בשעה שכבר השמש האירה היטב (בסביבות 0800 היתה ראות טובה), זיהינו רכוזי שריון פ וכוחות באזור "טלויזיה", באחד הרכסים של "טלויזיה". ראינו שהם נערכים להתקפה, והיתה תנועה של כמה עשרות טנקים בהסתערות עלינו, בעיקר לעבר "חמדיה". התחלנו לירות בהם בטוחים של 3000-3500 מטר (אחרינו). הטנקים, שהשמדנו בגל ההסתערות הראשון, היו בטווח של כ-1000 מ' מאיתנו. באחד 3 טנקים מתוכם הצליחו להגיע, בגלל שטחים מתים, לטוחים של כמה מאות מ' ואחד עלה ממש לרכס שעליו עמדנו, והגיע לטווח מגע, ממש של 50-20 מ'. טנק זה הושמד גם כן, אבל לפני זה פגע בטנק שלנו פגיעה שטחית, שהעיפה כנף ופגעה ובזחל ולא גרמה שום נזק. לגבי השטח המת, שלשם נכנסו טנקי אויב, הכנסנו לשם מח', שעשתה איגוף קטן ודפקה אותם באגף ובזה נפתרה מח' שעשתה אי בעית הטנקים בשטח המת.

חלק מהטנקים של האויב נסוג ונע לאחור. אך לאחר כשעה וחצי-שעתיים פתח בהתקפה נוספת באותו נוסח וגם היא נשברה להערכתנו, נדפקו לאויב באותן התקפות על ידי הגדוד בלבד, למעלה מ-50 טנקים. זאת באומדן זהיר (יכול להיות שאפילו יותר). לנו לא נפגע אף טנק כתוצאה משב"ש, פרט לאחד.

התקפות הטנקים האלה היו מלוות במתחי ארט' מרוכזים על הרכס שעליו עמדנו, כולל מתחים של קטיושות. גם מזה לא נגרם לנו שום נזק. סך הכל לא נגרם שום נזק.

בצהריים, בשעות אחר הצהריים, המוקדמות, 9 אוק', התקבלה פקודה להסתער לכוון הרכס של "טלויזיה" ולכבוש את טלויזיה בהסתערות חטיבתית, כשגוד' 409 במרכז, על "טלויזיה ממש (התעוז הוא במרכז ההסתערות של הגדוד).

התנועה היתה בגלישה, מרכסי "חמדיה" לסגול 202, לכיוון מערב. זאת באופן חזית, כמעט ללא חיפוי ארטילרי (ואולי בכלל ללא חיפוי ארטילרי), וללא חיפוי של יח' נוסף באגף הצפוני שלנו. לאחר שהתקדמנו בהסתערות מרחק של כ-2000 מ', נפגע הטנק שלי ע"י טיל, ננראה טאגר. מהצוות נפגעו הקמב"ץ ותותחן. שלוש חנו יצאנו מהטנק הפגוע. עצרתי טנק שעבר בשטח, פינינו, חלצנו את הנהג שניכווה קשה. הטנק יצא מכלל פעולה. הטנק לא נדלק.

מבנה הגדוד בשעת ההסתערות היה כך שהפלוגה הצפונית, פל" ו', נתקלה מיד בטיילים ובאש מאגף ימין ולא הצליחה להמשיך להתקדם בהסתערות ובעצם נשארה מאחור על רכס אחורי. משם היא ניהלה קרב אש גם עם טנקים וכל מה שהיה מצפון.

ההסתערות היתה בגויה מפל" ח' ו-ז' שעקפו את תעוז טלויזיה באגוף שמאלי, כלומר מדרום, והתקדמו לעבר הרכס שמעל לתעוז.

מה¹ היה בשלב הלחימה, בהגעה לרכס טלויזיה², אינו יכול לתאר מפני שלא הייתי שם. לא הספקתי להגיע. נעתי עם הטנק, כיוון שראיתי שיש פה עסק עם התקפות טילים, דבר שלא הכרתי אותו בכלל במשמעות ובצורה כפי שהכרנו בהמשך. ירו עלי די הרבה טילים, אך לא פגעו. נעתי במקומות נמוכים לכיוון הגדוד וניסיתי להצטרף אליו. נוסף לזה ה³תי לי גם בעיות קשר בכניסה לרכס. באמצע הדרך בעצם, לכוון הגד⁴ למערב, נתקלתי בגדוד שנע לאחור. את כל השלב של הפקודה לנוע לאחור לא שמעתי ברשת⁵; לא ידוע לי מי נתן הוראה זו. כל הנושא של הגעה לרכס ותנועה לאחור⁶ חסר⁷ לי בגלל הפגעות הטנק.

נסיתי לעצור, ברשת, את הכלים ולראות מה קורה. התברר לי, שיש הוראה לנוע לאחור ונעתי יחד עם הגדוד לאחור, תוך נסיונות להכנס לרשת ולתפוס את השליטה על הגדוד, דבר שלא הצלחתי לעשות בצורה מלאה, אלא כמעט עם ההגעה חזרה לרכס "חמדיה".

תוך כדי התנועה לאחור נפגע⁸ מט⁹ רב של טנקים, כ-8 במספר (אינו זוכר את המספר המדויק)¹⁰, ונדלקו והיו נפגעים. כמו כן טנקים ניגשו לחלץ נפגעים וכתוצאה מאותה גישה לחלץ, למקום גלוי וחשוף, נפגעו גם הם. וכל זה ע"י טילים בלבד.

עם ההפעה חזרה לרכס "חמדיה", התארגנו מחדש, על הרכס. התחלנו לארגן כוח לנסות לגשת ולחלץ לפחות חלק מהכלים, בשלב הזה, תוך כדי ארגון הכח ותנועה בשטחים מוסתרים לכיוון הטנקים הפגועים ב"טלויזיה", נכנסו כוחות של חט¹¹ 14 דרכנו ופתחו התקפה נוספת על "טלויזיה".

זה היה כבר לקראת ערב (9 אוק¹²), כאשר שלב ההתקפה הסופי היה כמעט עם חשכה. במקביל להתקפה של חט¹³ 14 הצלחנו לחלץ 2 טנקים בגרירה, את הטנק שלי ועוד 2¹⁴ טנקים מפל¹⁵ ו' גררנו החוצה 2 טנקים שלנו שלא נדלקו, אך נפגעו. אלה היו הטנקים היחידים שהצלחנו לחלץ באותו שלב. חזרנו להערך על רכס "חמדיה". כמוכן שכל האקט הזה היה כרוך בפינוי פצועים, כלומר פינוי הפצועים שהצליחו לחלץ. כאן נפגעו מ"פ ז" (ברור שלא חזר לשטח. שמו גיורא האן) ונפגעו הרבה¹⁶ מאד מפקדים. מ"פ ח" נפגע, עבר לטנק נוסף והצליח לחזור חזרה. כתוצאה מכך, גם מבחינת ארגון ושליטה ביחידות המשנה בפלוגות היה קושי רב, בגלל הפגעות מפקדים.

הימים רביעי (10 אוק¹⁷) וחמישי (11 אוק¹⁸) היו ימים של עמידה בקו העצירה ובלחימה של "חמדיה". ובאותם ימים, כל הזמן ירדה עלינו הרבה מאד ארטילריה. כמו כן היתה התקפת מטוסים אחת רצינית. אך ללא נפגעים. במשך הימים שלישי (9 אוק¹⁹) עד ששי (12 אוק²⁰) שלחנו מחלקה לשליטה על "מכשיר", באזור סגול 289, כאשר בלילה אבטחה אותה פל²¹ חרמש.

כל זאת - ללא ארועים מיוחדים, מלבד ארוע אחד ביום הראשון, כאשר סמ"פ ח", בגלל ה²²לל²³ של טנקים פגועים, שהיו בשטח, גם כתוצאה ממתחי ימי הלחימה, חשב שעו לים עליו טנקים. הוא דווח לי שעולים עליו טנקים. הוא נמצא במקום נמוך בשעת הדווח. ארגון²⁴ מ²⁵ 4 טנקים לחלוץ, בנוסף לטנק שלי, עם זרקורים. נענו אליו במהירות, תוך סריקת השטח עם זרקורים וירי על כל מטרה שמתגלית לנו. כאשר הגענו לרכס, שהוא עמד מתחתיו, היה ברור לי המצב ושזה תוצאה של עצבנות. חשבתי על זה כבר תוך כדי תנועה ואף דווחתי לו, שכנראה חשב את השלדים מסביב הם טנקים. למרות זאת הוא אמר: תבוא לחלץ אותי. היה מורגש, שהוא פחד מאד וצעק לי. בוא לחלץ, אלי; אני צופה גם אנשים עם משקפת צופים ומחפשים אותי. באותו זמן היה חשוך. לא עלה ירח. הגענו לגבעה, שהוא עמד תחתיה. הדלקתי אלומת זרקור. הוא זיהה אותה. זיהיתי גם

2855

את הוארי שלו. אמרתי לו לנוע דרומה ולצאת במהירות, זאת כאשר אנחנו נמצאים ממערב לו. במקום לנוע דרומה, הוא נע ועלה על הכח שלנו; ולפני שהיה אפשר להזהיר את מישהו, הטנק הימני ירה עליו פגז ופגע בו. למרבה המזל הוא פגע בזחל בלבד. הטנק, אמנם, יצא מכלל פעולה, אבל הצוות יצא בפגיעות קלות בלבד. זה שיקף במידה מסוימת את המתח, שאנשים היו נתונים בו בימים הראשון והשני לחגימה, כתוצאה מהטילים והדברים הבלתי מוכרים שהיו מלווים בלחימה הזאת.

הידיעות, שהיו לנו על הטילים, הן ידיעות ממלחמת ההתשה, ואין הן מעודכנות. הדבר החשוב ביותר לציון, שלא היתה הכנה מתאימה לקראת אותו סוג לחימה. זאת אומרת, לא היתה שום הכנה לאותו סוג נשק. היום אני יודע, איך לעמוד עם טנקים מול מערכת כזאת ולנצל את כל האמצעים שיש לי כדי לנטרל אותה; לא במאה אחוז, אך בכל זאת לנטרל אותה. את זה אף אחד לא ידע קודם.

יום רביעי (10 אוק') וחמישי (11 אוק') היו ללא ארועים מיוחדים, פרט לארטיילריה. ביום שישי בבוקר היתה תקיפת מטוסים, כפי שציינתי, שנסתימה ללא פגיעות, פרט לטנק הסמ"פ שנשאר פגוע בשטח. ביום שישי (12 אוק') בשעה 1000 החליפה אותנו חט" 14, ואנחנו יצאנו להתארגנות על כביש הרוחב.

לאחר יומיים של התארגנות, ביום ראשון (14 אוק') הוזעקנו להתייצב באזור "כשוף" לבלימה מכון דרום, כאשר שני גדודים של החט", גד' 410 וגד' 409, נערכו לבלימה משעות הצהריים עד שעות אחה"צ. בזמן התנועה הותקפנו ע"י מטוסי ^{ע"י} 17-19. מטוס אחד הופל, לא דוקא ע"י כוחותינו, אלא, כנראה, מרוב פחד נכנס בגבעה. יתר המטוסים הטילו פצצות, אך ללא תוצאות.

נכנסנו מחדש לעמדות ב"חמדיה", כדיוק באותו אזור בו עמדנו בשבוע הקודם ביום ~~שבת~~ ¹⁵ אוק' לא היו ארועים מיוחדים, ^בבערב הוציאו אותנו לסיור אל אלים באזור סגול 104.

הכוונה היתה לנוע ולהשמיר מה שאפשר להשמיר, תוך כדי תנועה. נענו והגענו לסגול 104 אך לא היה שם כמעט אויב. לאחר מכן נענו כ-1500 מ' לכיוון מזרח ונערכנו לחניון לילה.

בשלב הזה היו לי כ-22 טנקים. עם שחר (16 אוק) קבלתי פקודה להכנס לכוון סגול 104, וללחוץ לכוון סגול 185. נכנסנו לסגול 104. תפסנו עמדות לכוון מערב והתחלנו לקבל התקפות טילים משני כוונים - צפון ודרום - וירי טנקים מכון ^מא. מול ²עמדו כ-150 טנקים באזור "אמיר". (כל אזור החוה הסינית ומצפון). בשלב הזה נהלנו קרב-אש עם הטנקים וקשה מאד היה לזהות את מקור הירי של הטילים ^ככוון ^(ממזרח).

"טלויזיה", כיוון שברור היה שממנו גורים טילים. שמתי כוח לחפוי ולאבטחת אגף, כאשר הוא מגע ירי טילים על ינו מטלויזיה, אבל זה לא מנע טילים מכיוון סגול 185 מכיוון התעלות של החוה הסינית, ממקומות נמוכים שלא זיהינו.

אני מעריך שהגד' השמיד כ-2-3 טנקי אויב. הטווחים היו גדולים בין 3000-4000 מ'. השטח היה פתוח ואי אפשר היה לקצר טווח. כאן נפגעו לי 2 טנקים מהאגף, בעצם הייתי מוקף ומוחקף מצפון מערב ודרום, בו זמנית.

בשלב הזה ביקשתי אישור לנוע לאחור, לשפר עמדות, ע"מ לתפוס גזרה יותר רחבה. זאת מפני שהמקום שבו הייתי, הגזרה היתה צרה ומוגבלת ולא אפשרה פתוח התקפה.

תחקיר מח"ט 600 - אל"מ רביב

התחקיר נערך ב-30 אוק' 73

ע"י רס"ן לזין

2721

גיוס, כוננות והתארגנות החטיבה לירידה לסיני

שאלה אבקש ממך, אם תוכל, למסור לי פרטים בנושאים הבאים

א הגיוס,

ב התארגנות החטיבה לירידה

ג מצב הציוד, הסנקים, התחמושת וכל מה שהיה

ד הלחימה וסוף הלחימה.

תשובה אני אתחיל, אולי עם מצב החטיבה לקראת הגיוס. הכוננות האפסנאית. מבחינת כמויות סנקים,

אנחנו היינו מלאים והסנקים היו בכשירות. החזקנו גם את גודר הסיור והמצבה היתה לפי התקן גם בזחל"מ-

ים היה מצבנו לא רע בג'יפים ובג'יפונים מצבנו היה גרוע ביותר, וגם את המעט שהיה לנו, ובעיקר את

ג'יפי הסיור, האוגדה נתנה הוראה להעביר בעת הגיוס לגודר הסיור כך נשאר בחטיבה, אם אני זוכר

היטב, 3 מתוך 13 ג'יפים

היו לנו מספר דברים, שפגעו ממש בכוננות ובכוננות לגיוס. אחד הדברים היו המיקלעים 73-מ. לצערי,

את נושא המיקלעים העליתי, לפחות שנה לפני תחילת המלחמה, בכל הרמות, כולל מכתבים אישיים לצערי,

זה לא עזר כאשר החטיבה התארגנה כמה חדשים לפני המלחמה, ואז כתוצאה מהאימון, תוך כדי האימון,

הוחלפו המיקלעים 73-מ למיקלעי "בראונינג" דו-תכליתיים זאת, בסט גדודי אחד, ל-36 סנקים בלבד

כך ש-2 גודדים אחרים, הייתי אומר, יצאו למלחמה ללא מקלעים גם מקלעי מפקד, 85-מ, לא היו לנו

בכמות מספקת לפי התקן, כך שהיו לנו הרבה מאד סנקים שיצאו למלחמה עם מיקלע אחד וגם הוא לא תקין.

נושא שני שפגע בכוננות - וגם זה היה בטיפול ארוך מאד, לפני הגיוס למלחמה, זם גרשא התחמושת.

תחמושת הבטן היתה מרוכזת בבונקרים ליד חט' 8, בשדה-הימן אך לא היו עדיין לפני הבונקרים משטחי

בטון, שהיו מאפשרים הוצאת המארזים ע"י מלגזות בצורה מהירה. כל זאת, למרות שהכנת משטחי הבטון

היתה בהכנת העבודה כבר חדשים כתוצאה מזה עבדנו בתחילה עם 2 מלגזות, מלגזה אחת חשמלית בתוך

הבונקר ומלגזה דיזל בחוץ. בהמשך אנו ארגנו מלגזות נוספות למעשה, אח"כ התחמושת לא עיכבה את

ההצטיידות, למרות שזה פגע בסדר הטוב ובמהירות

דבר נוסף, שאני חושב שפגע מאד בכל שלב ההתארגנות, זיה דרך הכניסה לחטיבה גם את הנושא הזה אני

העליתי חדשים מראש, כולל לראש אנ"א. לציג לדעתי זו לא דרך, שבעת גיוס אפשר להניע עליה חטיבת

סנקים על מובילים. במקרה, לא היו לנו מובילים, אז נסענו על שרשראות. אבל, גם כך היו שם פקקי

הנועה, הרסו את שפת הדרך, עלו על השטח בצירי הדרך והרסו גדרות והיה בלאגן גדול ביציאה כל

זאת כתוצאה מחוסר דרך גורמאלית באורך 600 מטר עד הכביש הראשי זיוודים היו לנו מלא, חדשים

וטובים הבעיה העיקרית והחשובה היתה נושא המיקלעים. (אגב, למעלה מ-3 שבועות, מתחילת המלחמה

עד היום הזה, לא נפתח אחמול קיבלתי התראה, שהיום יבואו להסב לנו את המיקלעים, אך עד לרגע זה

ש. האם במשך הלילה הזה יש איזה שהיא קבוצת פקודות, איזה תדריך, איזה שהיא אינפורמציה?
ח. לא לי. שום קבוצת פקודות, שום אינפורמציה, שום פרור של ידיעה שום דבר. עד יום שני
בבוקר.

M/15

ש. אתה לא יודע שום דבר שיש לאוגדה איזה תכניות.
ח. שום דבר.

ש. יום שני בבוקר מגיע.

ח. ובכן, בשעה 4 בבוקר בערך קיבלתי פקודה בקשר לנוע על ציר מבדיל, להכנס לציר
עכביש ולרדוף לאיזור חמדיה ולהערך שם לבלימה.

ש. אז קיבלת איזה שהם נתונים על אויב.

ח. שום נתון על אויב. כל השלב הזה לא היה מלווה בשום ידיעות על אויב.
.....

רצחי לשם עם הטנקים, נכנסתי לציר עכביש, הייתי שם בסביבות 5. היה עומם צום
על הכביש, נענו בצד הכביש וחפסנו את רכס חמדיה. קצח קשה לי לעשות הערות זמנים
אבל אני מעריך בסביבות 6.30 7 8 בבוקר. המשימה היתה להחזיק ברכס חמדיה ולא לזוז. זהו.

M/15

ז"א לא לתפוס לצודדים. שום פקודה ברורה, לא קיבלתי. לתפוס את חמדיה. תפסתי מחמדיה
ועד ק"מ או ק"מ וחצי מצפון מערב לאותו רכס, כלומר, השתדלתי לשלוט על כל הרכס
כולו כולל שליטה לכוון צפונה, וזה גם התגלה כחשוב מבחינת השליטה בשטח.

ש. כשעליה על חמדיה ראית אויב?

ח. כשעליתי על חמדיה אני ראיתי בעיקר את התנועות של המצרים לכיוון התעלה. ראיתי
את הצליחה.

ש. האם ראית אויב יותר קרוב אליך.

ח. כן. עכשיו בהמשך התחילו נגמשים וטנקים לעלות גם על מכשיר וגם על הרכס שהוא
מסגול 289 לכוון *0.0.0*. אבו אבוש. החלק הדרומי של מכשיר. הם התחילו בערך לקראת
הצהריים.

M/15

ש. לקראת הצהריים מכשיר היה ריק.

ח. זה אני לא יודע.

ח. המבנה של מכשיר הוא כזה שלכיוון שלי זה דיונה, זה קיר של דיונה שאי אפשר לראות מה שנעשה על גב הרכס עצמו, מה שאני רואה זה הקיר.....

יכול להיות

ש. ז"א אני מביין כך שבמצב שהיה אויב על מכשיר, אבל אתה ראית אויב מגיע למכשיר

ח. ז"א כשעלו נגמשים בקרבת מקום אלי ראיתי. כשעלו סנקים בכיוון שלי ראיתי. ש. וזה קורה בשעות שלפני הצהריים.

ח. כן, זה מתמשך במשך כל היום בצורה דלילה. בבוקר אני לא ראיתי. כשאנחנו עלינו על הרכס של חמדיה חלק ~~הגדוד~~ 410 גם כן כמה סנקים..... מרתון. הפקודה שלו היתה לתפוס באיזור של 6526 אדום מצפון לחמדיה לכיוון מכשיר. מה שקרה אז שטעו בניוס או משהו, עלו גם על הרכס שלי של חמדיה וטנק אחד שלהם חסף טיל. היום אני יודע, לאחר שאנחנו תפסנו את איזור סגול 289, שזאת גבעה יותר נמוכה ממכשיר ששמה התחפרו יחידות סאגר רגליות והם היו מחופרים שאנחנו הגענו. זה בטוח.

ש. בבוקר ?

ח. כן. הם היו שם. כששלחנו לשם סנקים ועלינו על ממקום אז הם היו שם. והם גם דפקו שם.

ש. מחי הם דפקו שם.

ח. הם דפקו טיל אחד. לקראת הצהריים אני מעריך. באותו יום חרץ..... דפקנו 10 כלים שחלקם היו בטיפוס על מכשיר וחלקם ניסו לתפוס על אבו אבוש.

ש. מה אתה יודע על אותו יום. איפה עומדים הכוחות האחרים של החטיבה?

ח. גדוד 401 מצפון באזור אדום 6526, ופרוס גם לכיוון פחות או יותר. אדום וגדוד 407 באיזור של כישוף וחלקו על הקצה הדרומי של חמדיה.

באנו ממזרח למכשיר.....

ש. ככה עובר כל היום?

ח. ככה עובר כל היום. לא התקדמות. ראינו כוחות נעים. באיזור שלביזיה ראינו כוחות חיר. הרבה תנועות עצומות של רכב שנע והסתובב בשטח בעיגולים. שום פעילות היקפית לא היתה.

ה. ישבו. אבל כשבאנו לשם. פה אני לא זוכר בדיוק או ב- או ב9 עשינו את זה. זה רשום אצלנו. שיחזרנו את זה. אתמול ב(3.3) בלילה אמרו לי לבוא.

ו. אנחנו נשלח לך את החומר הזה. חוסיף שם .

ז. אנחנו עומדים בלילה שביך שני לשלישי.

ח. פה לא היה שום אירוע מיוחד. שום דבר. יושבים ומחזיקים את חמדיה. שום אינופורמציה.

ט. להערכתי גם למחס לא היחה אינופורמציה. דיווחנו כלפעי מעלה. פרצות פה ושם. שום דבר.

י. למחרת כבוקר אנחנו ב-9 לחודש יום שלישי, אנחנו ראינו שהם מתחילים לשלוח כוחות גדולים

שמחרכזים מאחורי סלביזיה. ושם יש מצרים. ואז התחילו כמויות רציניות של ארטליריה

והתקפות רציניות של ארטליריה. ראינו אותם נכנסים להסתערות לכיוון חמדיה. הסתערות

סנקים. התחלנו לפתוח עליהם באש בטווחים של 3500 - 4000 ועד שעצרנו גל אחד. אחרונים

היו בטווח של 800 - 1200. היה סנק שהגיע על הרכס של חמדיה. 20 מטר מהסנקים שלנו.

יא. זאת היחה הסתערות של סנקים לבד?

יב. הסתערות של סנקים לבד. עשו פעם אחת, פעם שניה, ועוד חצי פעם. הם נדפקו פשוט.

יג. דפקנו אותם.

יד. כמה היו בכל הסתערות?

יט. היו להערכתי בין 60 ל-80 סנקים בכל גל. הסתערות חסיבתית. שתי הסתערות. הם

נדפקו לטווחים עד ל-800 מטר. כאשר חלקם ניסה לעשות איגוף מצפון באיזור דרום מכשיר

ולהגיע אלינו באגף, אבל שם כבר הסברתי לך. שמתי פלוגה והיא דפקה אותם. התקפות מסביות

כולל ארטליריה. התקפות השריון האלה נשברו. התקפות האלה נכודו על הגדוד שלי.

שני הגדודים האחרים היו בגזרה. הגזרה היחה צרה יחסית.

לאחר שתי התקפות האלה ניתנה פקודה ע"י סגן מפקד האוגדה, ג'קי, פחות או יותר

כנוסח, אנחנו עכשיו נראה להם מה ש ב-ש, וצריך להסתער על סלביזיה. המחס נתן

פקודה להחסער. ג'קי ישב כל הזמן על הרשתות החסיבתיות, דבר שמאד מאד הפריע לעבודה.

אם ישאלו את דעתי האישית, הייתי אומר לו בתור מחס אשמע חביבי או שאתה מחס או שאני

מחס.

ת. שני מחטים לא יכול להיות. צריך להחליט. הוא היה על חמדיה באותו איזור. זה

מאד הפריע לעבודה, זה מאד ה פריע לתפעול וזה גם גרם לא לפקודות סותרות אבל

לאי הבנות עם גדודים אחרים. פה לדעתי זה היה לא טוב. וטוביה גם נתן פקודה להסתער,

לפי

אמרתי לו שאני רוצה להעמיד איזה שהוא חיפוי ולא לצאת להחקפה.....

זה אמרתי לטוביה. אז הוא אמר, חשמע יש פקודה ברורה וחד משמעית. לרוץ קדימה עם

כל הסנקים במהירות האפשרית ולא לעצור שום יחידה בחיפוי. תוך כדי חנועה גלשנו

מחמדיה לערבה לכיוון סלביזיה כל הגדוד..... והסנק שלי נפגע. זה הסנק הראשון

שנפגע בגדוד. אני עפתי, ספק עפתי ספק קפצתי מהצריח. הצלחתי לתפוס איזה שהוא

סנק מפגן מאחור, לתפוס אותו. וניסתי איך שהוא להכנס לרשתות. למרבה המזל, פלוגה

צפונית ביותר שלי נעצרה כתוצאה מזה שראתה שסנקים מתחילים להדפק ושהשטח הוא פתוח

ושהעסק לא מוצלח, והיו לה עמדות והיא התחילה לדפוק, ואז הכוחות האלה לא סבלו

אכדות. והתחלתי לרוץ קדימה. ירו כמויות של טילים. מטלביזיה. רצתי קדימה מהר

וניסתי ליצור קשר עם הסמג"ד. כנראה מכשירי הקשר לא היו תקינים. לא בשלב אמצע מסויים

הצלחתי ליצור קשר אבל זה היה יותר מאוחר. הלכתי קדימה לכיוון ההסתערות בשטחים

נמוכים, מפני שירו כמויות גדולות של טילים ממש חוץ כדי התחמקות, וניסתי ליצור

כל הזמן קשר עם הסמגד וראיתי שפחאם מתחילים סנקים לרוץ אחורנית.

ש. סנקים שלך?

ח. סנקים שלי. סנקים של הגדוד. התחלתי לנסות להכנס לרשתות, לשאול מה קורה להביד

לפי

לעצור, לא הצלחתי להכנס לשום רשת. הצוות נפצע התוחחן והקמבצ..... הנהג נשר,

פנינו אותם וזה לקח זמן. נכנסתי לרשת של הפלוגה הזאת שישלחו לי עוד סנק לחילוף

בשלב שהצלחתי ליצור קשר עם הסמגד, כפי הנראה שגם הוא היה ברשתות של הפלוגות. זאת

הנקודה. ואז לא ברור מה היה שם, ברור לי דבר אחד שכרגע שהצלחתי לתפוס איתו קשר,

היתה כבר פקודה חד משמעית, לרוץ אחורנית לחמדיה.

ש. פקודה של מי ?

ח. אני הבנתי שזה של המחט.

ש. מי זה הסמג"ד שלך?

ח. עמוס אלנגר. *עמוס אלנגר*

ת. פה. זה סיפור שאני לא יכול לספר אותו. תמונת המצב היא כזו. כביכול גרוד 407 צריך לבוא מדרום ולא הגיע בכלל מכיוון כישוף. השתתף בהסתערות. לא יצר מגע. בצורה ברורה. יצא מכישוף. אבל הגיע לאיזור הגבעות איזור ~~דרן העפר~~ ^{לפי} עד לשם הגיע, אבל לא נכנס פיזית להתקפה. לגרוד שהיה מצפון. התמונה היחה בערך כזו, המגד נפצע, הסגד אלקן, סא"ל אלקן חיים החליף אותו ושאל את המחט האם אפשר לנוע באיזור של צפון מכשיר. המחט עד כמה שאני מבין, טוען שאמר לא ^{לפי} לנוע מדרום. ג' קי בצורה ברורה אמר - נוע, לא חשוב, נוע סוף. מה שקרה גרוד עבר ~~בין מות מכשיר~~ ^{לפי} שבין מכשיר לחמוטל, חטף את שלו, ולא השתתף בכלל בהתקפה. פשוט.

ש. אני רוצה להבין את העניין.....
אז הוא קובע משימות מי מחפשה.....
ת. היחה פקודה חטיבתית לנוע קדימה.
ש. בלי לקבוע צירים בלי לקבוע כלום.
ת. קדימה! קדימה!

ש. איפה מפקד האוגדה באותו זמן, אתה יודע?
ת. לא יודע.

ש. אתה אודע אם הוא מעורה כמה שוקרה באיזור הזה?
ת. אין לי מושג.

ש. ז"א מי שישנו שם זה הסגן, סגן מפקד ~~המלגה~~ ^{המלגה}.

ת. מה שאני יודע שהיה שם איזה ענין שמפקד האוגדה אמר לטוביה אל חתעסק עם מכשיר, אל תעלה כח במכשיר. נדמה לי שזה היה לפני ההתקפה. והתוצאה שגרוד 10 עבר דרך מכשיר אנג זוכר ששמעתי אח השיחה שלו אחרי זה שאמר: אמרתי לך לא לעהחעסק עם מכשיר, למה.....

ש. מפקד האוגדה אמר למח"ט?
ת. כן.

.....

ח. ז"א המצב שנוצר היה כתוצאה מליקויים בפקודות שגדוד 410 לא השתתף בהתקפה עבר בין מכשיר וחמוטל. חטף התקפת טילים משני הכיוונים... ועבר דרך מכשיר, הגיע בצד המערבי של רכס מכשיר, חמדיה וחזר עם לילה לאיזור שלנו.

ש. ?

ח. משהו כזה. חנועה אוגפת מכיוון מערב ואח"כ לכיוון דרום מתחת לרכסים ולפנות ערב הוא חזר.... חזר לכוחות. המשמעות היתה שהגדוד שלי היה הגדוד היתיד שהתער על הרכס של טלביזיה כתוצאה מזה כתוצאה מזה אני מעריך א. שאני נפגעת רב. כתוצאה מזה חטפו שם הרבה מאד אכדו. ז"א ראו מיד שהרבה מאד טנקים בוערים. ראו שזה עסק לא חכליתי. כפי הנראה ניתנה פקודה לנוע לאחור שאותה אני לא שמעתי. המצב ^{הוא} ~~הוא~~ אחרי שהספקתי לחלץ את הפצועים לעלות על טנק וליצור קשר, היה שטנקים כבר היו בתנועה לאחור ואי אפשר היה להחזיר אותם ולאחר מכן נערכנו מחדש על חמדיה.

ש. האם במשך היום הזה נבוקר של יום שלישי, האם.....

ח. שום דבר.

ש. לגבי מצמד משהו.

ח. שום דבר..... לא היה לי פרור של אינפורמציה.

ש. מה קורה בקשר לחטיבה 14 ?

ח. לאחר גמר ההתקפה אני התחלתי לארגן כוחות של טנקים לחלץ טנקים פגועים לשטח....

והספקים היו שנים באותו לילה. לא הספקנו יותר. חוץ מזה שחלק מן הטנקים היו בתוך

שטח אויב, ולא היה ברור לנו מה קורה אחס. לקראת אמדומים עברה דרכנו חט' 14, שגדוד

חטף מכיוון דרום, מדרום לטלוויזיה לכיוון טלביזיה, וגדוד ממזרח למערב.

ש. אם כך אחד מהם היה צריך מצפון לך? ואחד דרך צומת עכביש, מאיזה שעה לערך ?

ח. זה לקראת, עם רדת החשכה.

ש. מי מתאם אתכם את ההתקפה הזאת ?

ח. שום דבר.

ש. האם מודיעים לך מה מטרת ההתקפה הזאת ?

ח. שום דבר.

מה עוד. כמאמר מוסגר, משיחות שהיו לי עם יהודה גלר, ותחקורים בינינו, ידוע לי שחט' 14 הייתה צריכה לא לתקוף את טלביזיה, אלא לתקוף את טרטור, ואת אזור של סגול 188. ... והחקיפה הלכה צפונה משום מה, למה לא ברור לי. ואם זה נכון אני גם כן לא יודע. זה בכל אופן, יהודה גלר, שישב יחד עם ג' קי, והוא ידע מה קורה שם. מתוך שיחות אחר, הבנתי את זה.

ש. אני רוצה להבין דבר אחד.....

ח. כן. עכשיו ככה. ההתקפה הביעה עד הגדרות. הם גם הצליחו להוציא חלק מהפצועים שלי, ולפנות חלק מהנפגעים וההרוגים ולפנות. שנתרו ללא טנקים.

חסר.

אחרי

ש. רגע, אני רוצה להבין. ההתקפה שלהם הייתה לפנות ערב ?

ח. לפנות ערב ונכנסה ללילה. ולפנות בוקר הם חזרו ועזבו את העסק. יצאו מהשטח ושם הם תפסו חתיכת אדמה. חטיבה 14. הם הגיעו עד לגדרות. הם תפסו חתיכת אדמה שאנחנו מקודם לא תפסנו. הם תפסו פחות או יותר דבר שהיה בקו של מחג 35 ציר פטרון עד סגול 194 אולי 104. כל המשולש הזה הם החזיקו במשך כל הלילה. בבוקר עזבו וגמרנו.

ש. אחה יודע למה ?

ח. לא יודע. אני יודע שהם עזבו כי הם הוציאו אנשים שלי מהשטח, ומפני שאני שלחתי

פלוגה. !. ג' קי. אולי אולי

כחוצאה מזה שהם יצאו שלחתי לשם כח.

ש. מי תקף שם, אתה יודע ?

ח. 184

כולל א' לוקה קזסר

ת. בכל מה שמסרתי אני רוצה להדגיש דבר אחד. שהזכרון שלי פה, קודם כל בטוח שאני מחסיר פרטים ויכול להיות שאולי אני מוסיף אפילו פרטים. זכרוני בעסק זה לא חד לגמרי. הדברים כך התנהלו בשטח ואני לא יכול כל דבר להגיע לזכרון מקסימלי,

אבל פחות או יותר זאת היתה תמונת במצב.

ת. אנחנו נשלח לך את הדברים שבכתב.

ק 484578 סוף ר' טאל סוף ר' טאל
ל' טאל